

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Synonyma medicinae sive clavis sanationis

Simon <lanuensis>

[Venedig], 13. Nov. 1486

F

[urn:nbn:de:bsz:31-315861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315861)

scatis eius tara est vt fucus eius vel ele ginq
recipiatur incisa conto suscipitur ventriculo edi
no locato humor lactis videtur affnere.

Eufrosinus fm **Pli.** vocant greci buglosam z est
eius expositio bone letitie naz frofoni. g. letitia.

Eugenia grece bone generationis.

Euficus altea ibi fucus molochi vt apud **Dya. ara.**
vero ebitim dicitur zc.

Euktion **Alex.** de cura ventositatis splenis pras
sij eucrion zc.

Eucrita grece bene terminabilia cotrariu discrita.

Euodia g. bene odorabilia euodestra odorifera.

Eupatorium **Dya.** fructex est farmentosa baslam
habens recta z lignosam z tenuē z nigram z asp
osam in cubiti vnus longitudine porrectam aut
amplius folia sunt ei nigro diuisa sicut petasilion
aut canabus in capite sunt incisa vt terra semen
in media basta asperimus z subtrus decliuū est ei
zc. **Auic.** etiā dicit qd habet folia similia folijs ca
nabi z apud **Serapi.** similia est descriptio vt su
pra. minor quare medici nostri temporis nō ad
uertentes verba **Dya.** z **Auic.** cre juli herbula
rijs saluam agresem eupatorium dicentes que
nec in sapore nec in odore cum eo conuenit. **Si**
autem in ipsa virtutes eupatorij inuenerunt et
pro. i. componere voluerunt non licebat dicere
qd idem esset. **Pli.** eupatoria regiam habet au
toritatem caulis lignosi nigricantis irfuti cubita
lis aliquando z amplioribus folijs per interualla
quinqz vt canabi per margines icisis z ipsis plu
mosis radice superuacua zc. **Eupatorium** secū
dum **Dya.** vocauerunt greci radicem agrimo
nie eo qd diuretica sit valde. **Ite** secunduz eun
dē marrubium etim quidam eupatorium voca
uerunt.

Eupetron i. sene **Ste.**

Euperiston g. **Alex.** ca. de cognoscendis epilenti
cis est dictu bona inuentio zc.

Eupocriston grece bona iunctio **Alexan. capi.** de
capillis nigrandis.

Euretica virtus grece. i. rarefactiua **Cassius** felix
de oleo camomillino in antidotario.

Eurion grece lana succida raparon.

Eutraptica grece facile digestibilia **Alex. ca.** de dis
senteria de pomis eorum.

Eutimon fm **Plinium** quidam eleborum nigrū
vocant alij polirizon.

Euzomum gre. eruca vt **Dya. capi.** de stringno
ezanicon. liber de doctrina greca euzomon z est
expositio eius bonum salsamentum. nam zomō
ius salsamentum.

Eracanton secunduz **Dyasco.** vocatur arbor de
quasi litium.

Eragma nomen ponderis z est idez quod aureus
z est sexta pars vncie z ē vna dragma z semis se
cundum qd dragma est nona pars vncie que su
pra in dragma.]

Erasiso grece linio.

Erantibata **Alexan. capi.** de psidratio z eranti
maibus. erantima est illima cute vlceratio sub
rubea z aspera similibis pustulis que ex vrtica
z sudore nascuntur. hanc **Theodor.** **P.** dicitia.
scabiem vlcerosam maxime faciei esse dicit. li
ber de doctrina greca erantia est pustula rubea
nam erantibis est rubeus.

Erantibis **Dibafius** capitulo de succionia. datur
autem his quibus cutis erantibis liuida fuerit
z impetiginem habent zc. i. erantimatibus.

Erdozion medicamen. i. excoziatiuum **Cassius** fe
lix ca. de stigmatibus grecum est.

Ereraticum grece exoppilatiuū enfratis seu op
pilationis aperitivū zc.

Ererantica grece sunt exiccatiua **Dyascozi. ca.**
de aloe. in psalterio vero vbi nos habemus aru
it cor meum grecum habet eribanti cardiamu.

Eripteros grece alietus auis nifus.

Eris grece habitudo consuetudo ide euetia de qua
supra.

Erocades grece emozoydes.

Ertenuatorium in libris antiquis de greco transla
tis sepe reperitur pro resolutiuum.

Eruo grece emingo mingo.

Ezeledari in secundo practice **Alliab.** exponit qd est
zinziber nec grecum nec arabicum est.

Ezeribafen ara. est vitis alba infra in be quia aspi
rari debet.

F

Littera tam apud arabes
quam apud grecos a nostro
in nullo differt. arabice se di
cunt. greci vero si z cetera.

Faba alexandrina est nomē
ponderis secundum **Johā.**
Serapionem ponderas se
mimet. ii. z sunt oboli tres

z sunt grana. xxxvi. z cetera.

Faba egyptiaca est legumen nostre fabe simile se
cundum **Galienus** libro de alimentis nec est lu
pinus vt putauerunt aliqui. nam fecit ibidem ali
ud capitulum de lupinis. sed apud **Auicem** faba
egyptiaca que z faba sira z apud **Johannem** **Se**
rapionem est nomen ponderis ponderans semi
met. iij. secundum arabes z sūt oboli quartuoz
z sunt grana. xlvij. **Dya.** fabam egyptiacā mul
ti polliticon appellant. in egypto multum nasci
tur z in asia z in cicilia. illagnis nascitur folia ha
bens altitudinem z magnitudinem habentia flo
rem ferens roseum que si multum flo:uerit per
dit folia flos est in medio ipsius vbi est rotundi
tas quedā vbi sili qd ipse nascunt flores ipsi ciozia
dicuntur ea ratione qua sferauolos dicunt quia
hec est illis consuetudo ex argilla faciunt sferas
vbi includunt semen ipsuz z sic ponunt vt nasca
tur. radix grossior est quā canne que cocta z eru
da manducatur que z collocasia appellatur. se
men eius comeditur z siccum z viride colore
nigrum est et maius est nostra faba zc.

- Faba greca** z est nomen ponderis apud **Auicem**. z **Joban. Serapi.** ponderans semimet. ij. i. obolus duo z sunt grana. xxiij. nam obolus ponderat grana. xij.
- Faba greca** etiaz apud nos vocatur fructus cuiusdam arboris magne similis iunipero sz maufculus dulcis saporis intus habens nucleum duruz cuius arbor fm **Pliniuz** vocatur lotbos. apud arabes vero nescē vocatur infra in lo. **Dyasco.** vero vocat a grifolium zc.
- Faba syriaca** infra in lotbos.
- Faba lupina** simillia planta eleboro nigro folia tamen molliora eo z omnia diuisa. eleborus vero aliqua semiuncta habet hec z marfilium vocat.
- Facailefus** ita scribit i secūdo **Aui.** sed in arabico scribitur faclaminos z est error in prima syllaba. naz voluit dicere kichlaminos vt grecus. ē aut apd arabes kaf littera filis littere fe. nec differūt nisi in punctis verbi gratia hoc est kaf hoc est fe ex hoc fuit error. est autem id capitulum de ciclamine vt manifestabitur legenti illud capitulum cum ca. de ciclamine apud **Dya.**
- Face Dya.** fructus est minor locis humidis nascēs similis lenticule folia tenera z oblonga z folliculi seminis eius similes sunt lenticule in vno folliculo duo aut tria grana habens nigra minora a lenticula zc.
- Facedena** apud **Cornelium** cel. est species cancri apostematis.
- Facos** grece lenticula.
- Facus** apud **Paulum** capi. de maculis faciei est vna de illis.
- Fagasmon Dya.** quam multi parine dixerunt est planta quam vocat sanction de qua infra. Item fagasmon dicit vocari rision. z est gladiolus sagittalis infra in. x.
- Fage denica** grece vlcera que serpunt comedendo **Dya.** ca. de dragontea.
- Fagin** grece comedere.
- Fagetide** vene sunt iuxta fauces intra os que flomantur vice venarum que sunt sub lingua **Alexan.** ca. de floia i squinantia z est gre.
- Fagnon** apud **Dya.** dicitur salua que elifagus dicitur.
- Fagus Joan. Serapi.** in septimo in decoctione prouocatiua vrine z menstruoꝝ est cetaurea minor.
- Falangemisch** arabice ozimum gariofilatū sz apd **Serapi.** berēgemisch scribitur.
- Falangion** siue falangitis **Dya.** multi z istam leucatemon dicunt. virgas habet duas aut tres aut plures z flores albos similes lilio cum multa diuisura semen est illi nigrum z crossum sicut lenticula radicem habet tenuem minutam z virides z postq̄ de terra tracta fuerit alterum colozes facit nascitur locis cultis zc.
- Falangion zoison** grece musca venenosa liber de doctrina greca zc.
- Faleris Dya.** virgas habet multas z radices multas z teneras male factas z nodosas z cannosas similes zie sed tenuiores z dulciores semen simile centro est album z oblongum zc.
- Faleriuz** vinum vocatum a falerna regione campanie vbi optima vina nascuntur **Plini.**
- Falcon** grece falco auis rapax erodius idēz a falcatis vnguibus dicta. i. curuis.
- Fanax** arabice panax. f. pro. p. quo carent ponētes **Fancch** arabice pumex.
- Famanchest** arabice agnus castus. in regali vero dispositione scribitur semequestum z scicratina tum.
- Fanchea** arabice fungus vt i libro de doctrina arabica sed etiam farar dicitur.
- Fanos** grece far lucerna apparitio z cetera.
- Faonia** ara. peonia. f. pro. p. ponentes zc.
- Far** ara. mus.
- Far** latine genus ordei grossus a quo fm **Pliniū** farina nomen traxit. hoc antiqui adorem vocabant omni grano durius zc.
- Faras** arabice equue.
- Faration** vel fration. ara. prassium post grecum.
- Farfagi** exponit **Aui.** q̄ est portulaca.
- Farfara** vngula cabalina idem.
- Faringes** grece fauces farix faur zc.
- Farina** fm **Plini.** a farre dicta eo q̄ ex iplo pmo facta fuerit.
- Farmakon** medicamentum maxime compositum nos autem laxatiuis appropriauimus hoc nomē z farmatiā dicimus.
- Farfuruugi** arabice sparagus vt in quinto can. **Al.** capitulo de medicinis ad debilitatem coitus. in secundo vero vocat halium vt infra z vterq̄ a greco corruptum qui dicit heliosparagus.
- Fascarrum** alicubi scripsit **Stephanus** pro fessum que est vitis alba zc.
- Fassafe** arabice exponitur in libro de doctrina arabica melca z est que dicitur ydiomate hispanico alerdela improprie tamen z vocatur melca. arabice alcatime z est eor apud **Aui.** i fo infra i rata.
- Fasianos** grece fasianus.
- Fassis gallicus.** i. celtica in antidotario vlim in mitridato minor z alijs plurib⁹ antidotis sic vocatur q̄ gallia in fasciculis de feratur.
- Fassuricon** dicit **Aui.** q̄ est medicina ad scabiem z docet eam fieri supra. etiam aliud capitulum facit de eadem z scribitur fessuringim sed in arabico vtrobiq̄ fessuricon scribitur.
- Fatar** arabice fungus.
- Faudbenigi** arabice oziganum vel pulegiuz quod magis videtur ex nomine. sunt tñ ambo eiusdē grani sicut patet per **Sera.** verum feudbene gi aquaticum vel fluuiale vocant metastrum.
- Faue** arabice rubes z debet syllabari fana. u. vocali z non cum. a. **Step.** vero faba scripsit.
- Faufel** arabice dicit **Auicem.** est auellana indica quāuis in ca. de re dicit q̄ roba immorata vt est

in arabico est et auellana indica. faufel vero est fructus simillimus nuci muscate nisi quia pars prima eius est aliquantulum pacutior: et alia est plana ita quod possit stare erectus sicut calculus qui in ludo dicitur pedes. in ceteris intus et extra nuci muscate similis est sine odore et sapore. nascitur inclusus in quadam laugene simili folliculo serici. multotiens defertur inter alias species maxime cuz cinamomo caualiter. et ego vidi ipsum in suo folliculo et est stipticus valde equiparatur sandalis in frigiditate.

Fauile in antidotario vniuersali in medicinis ad aurium dolorem sunt vermiculati qui tecti fluctantur in pillans in humidis habitant.

Fantene gum Steph. est origanos a greco. i. origanum siluestre sed faudbenegi dicitur.

Febal arabice taurus que et thaur dicitur.

Febusfuga fel terre cetaurea minor idem apud quosdam.

Fecta in quibusdam libris antiquis reperitur. et est ser vini combusta que cocta reponitur Paul. capi. de asmate fecis est ser vini combusta et c.

Fecula Theo. Pisci. libro de simplici medicina e yua pinguis cocta usque ad crassitudinem mellis ac refrigerata.

Fecbe arabice est argentum.

Fegos grece fagus arbor.

Fel terre supra febusfuga.

Felemei Johan. Sera. in septimo capi. de dyacalimento est kalamentum fluuale et nepitella dicta vulgo.

Felenia Gal. i. secretis in confectione quadam ad debilitatem anime vide si est idem quod feleme nusch.

Feliselati Gal. ibidem.

Fefelum Ste. pro sulfel quod est pipet scripsit.

Felemenusch vt **Aben.** Mesue in confectione de gemis aut femenuch vt infra in secundo regalis dispositionis exponitur quod est osimum gariofilatum quod satis videtur. nam comparatur melisse in egritudinibus cordis et meline verum apud Serapione beremenuch scribitur et potest esse error: a similitudine quaz habet. f. littera apud arabes ad litteram. b.

Felichinum. y. in libro regis acutoruz exponitur a Johan. Serapi. ca. ij. libro septimo quod est portulaca agrestis. verum Alex. ca. de laxatiuis plenticorum exponit quod est polipodium. nam et quidam feliculam polipodium vocauerunt. vel melius felichinum a filicis similitudine et sic vocatur a grecis driopteris. i. quercus filix vt supra in dri.

Felicteron grece felix que et pteri vel pteridis vocatur et dipteris apud Dyaf. nam duo facit caynum felicteron. aliud diptere quoz vnus e masculus alius femina felictero Dyaf. vt ninifion aut epro dicitur folia epteridi vel dipteri vt alibi habet similia et multos caprioles et longos habet. radices sunt illi late et longe et ruffe et subni-

gre et c. sed apud Serapi. saccos vel sarax Dyasco. est planta que nascitur in montibus et locis petrosis et non habet stipites nec florem nec fructum. habet folia que extenduntur sicut ala et habet odorem non bonum et radix eius nigra de foris et longa a qua multe oriuntur radices in cuius sapore est stipticitas et c. aliud facit ca. Dy. quod incipit dipteris de quo supra apud Aui. vocatur sarax vt infra. sed in libro de doctrina arabica vocatur tazubralbir. gre. vero pteris infra in pteris

Felicula in antidotario vniuersali in confectione ad scrophulas exponitur polipodium.

Feluzeharagi arabice. sed melius felezabarag vt in arabico est arbustum vnde sit litum vt Johan. Serapi. in septimo ca. de vnguentis et Avice. ca. de litio in secundo can. hoc quidam vocauerunt caprifolium. grece autem vocatur lithios vt infra in li.

Fengario gre. anas sed feggario scribunt.

Fengos gre. lumē splendor lux luna.

Fenichia gre. dactili **Fido.** gre. palmam fenicem dicunt quod diu duret ex nomine auis fenicis que multis annis viuere perhibetur et c. sed in libro de doctrina greca scribitur fenichion dactilus et infra in feniceus color sed et infra in si.

Feniculus dicitur grece maratrum **Pli.** feniculū nobilitauere serpentes gustatu senectam exuendo oculorumque acies succo eius reficiendo et c. est in hoc genere siluestre quod alij ypomaratron alij mifeneum vocat folijs maioribus gustu acriori percerius barchiali grossitudine digiti radice candida. nascitur in calidis et sarosis et c. Steph. maratron rasieneū pro rasieneū scripsit. sic enim arabice dicunt.

Feniculus agrestis Dy. maior est domesticus et semine et fructice. semen habet simile cacio et radicem habet odoratam et c. hic alius e apeucedano. quāuis multi peucedanum agreste feniculuz vocant. nam Dy. diuersum ab hoc facit capi. aliud etiam facit ca. de ypomaratron quod feniculum rusticum et maratron a grion vocat quod satis eum ca. isto concordat de quo infra in. y. in quo ca. hoc addit traditur et aliud feniculi genus minoribus folijs et angustis et veluti longis. imbecilius tamen virtute sed folia similia habet mente circa que anuli sunt. longi. radix eius remotensis atque redarguetis virtutis e et c. hic textus videtur corruptus.

Fenequestum famaquest idem est agnus castus.

Fenix Dy. aut rium aut aquinopa dicitur foila orti similia habet sed minora et angusta spicam similem iastro hastas habet sex. digitis longas spicas ferens septem aut octo. nascitur locis cultis et integratis nouis et c.

Fenugrecum. Dy. fenugreci farinam muli bucceron aut egoceron aut loton appellauere. virtus est ei et c. ista nomina non sunt referenda farine sed ipsi fenugreco. bucceron enim sonat bouis cornu

egoceron vero capere cornu. nam semina in corniculis similibus cornibus sunt. Plini. fenugrecuz quod teli vocat alij carphos alij buceros alij egoceros quoniam corniculis semen est simile. nos vero silicion dicimus zc. tili gre. dicunt. arabes vero hulbe.

Ferraria berulana apud **Byas**. vocatur vna ex speciebus berbene.

Ferraria minor vocatur fm **Byasco**. agrimonia **Theo**. **Pisici**. idem dicit.

Feretria **Pli**. habet duas species. nam est alba et cinerea que preferuntur in medicina probantur mollitie z q si in aere perducatur violaceuz red dit colorem zc. est species terre vel luti **Byas**. gieritrias terra dicta in gi.

Ferio **Dau**. ca. de ranuncula sublingua.

Feroma **Dau**. ca. de sciatica dolor aut eius inqt e feromate z inguine vsqz ad genua.

Feruzgi arabice stagnum metalli.

Ferugo scoria ferri cacaferru idē z est id q fabri fer rarij. de formacibus ciciunt globatim.

Ferraria nigra supra in eraclepa.

Ferula **Bya**. quam multi enterionem zc. **Plini** us ferula calidis nascitur locis atqz trāimaria geniculatis nodosa scapis. duo ei⁹ genera narthe. ca greci vocant assurgentem in altitudine. mar. chetia vero semper humile a genibus excūtia folia maxima vt queqz ferre proxima zc. natura eadem que aneto z fructu similis nulli fructicuz leuitas maior ob id gestata facilius baculorum vsu senectuti prebet zc. **Itez** alibi ferula semē aneto simile habet que ab vno caule diuiditur i cacumine femina putatur zc.

Fefesifs arabice cimex que est vt alcorat fm **Zui**. suo capitulo est vermis lecti ferens que apud eū vocatur igil. verum in libro de doctrina arabica vocatur buchuch zc.

Fefembre reperio apud **Zliabatem** qē ptisana.

Fefire arabice est quod ampeleos leuce apud **Byasco**. idē z ē vitis alba que z brionia dicitur sicut patet per **Byas**. z **Chironidam**. vocatur etiam arabice bazarasem fm **Auicē**. z carimboade qd est dictu vitis alba. **Johan**. **Serapi**. ca. de bazas fefire est vitis alba.

Fefiresim apud **Zuicē**. sic scribitur sed i arabico fefiresetara scribitur z est vitis nigra z charin seu de z est illa que vulgo apud nos vocatur rānus z a quibusdam viticella z volubilis eo qz insecti tur circumstantibus arbutis z macris z sepib⁹ supra in ampelos.

Fetalogo grece fm **Theodo**. **Pisici**. liber de simplici medicina vocatur aristologia. z dicitur aristologia fm ipsum ab ariston quod est vile.

Fetalogos z apiston **Byasco**. apud grecum dicitur aristologia.

Filcarian vocant milmo: biam que z scrophularia z vrtica mortua a quibusdam vocatur eo qz folia vrtice similia habet non tamen vrentia.

Ficatum apud **Bya**. est epar animalū.

Ficus fatua dicitur grece sicomorus. arabice vero iumaim.

Ficus **Saraonis** infra in iumeim z in sicomoro.

Ficus vocantur duricies vlcerose habentes in se grana sicut grana ficuum que dicuntur grece sikas qz est ficus vt infra in sikas. **Irem** ficus dicitur asperitas palpebrarum vt infra in tracoma.

Ficus maritima **Byasco**. vna est lata z vna longa z obrussa. crispa vero nascitur in creta super terram boni floris z non putrescens zc.

Fidicula **Pli**. polipodion quam nostri fidiculam vocant zc. forte a silicula corruptum vel felicula vt supra in feli.

Sila vitis **Dau**. ca. de his que circa stomachuz si unt sunt caprioli vitis.

Siloantropos grece est lapali. de doctrina greca.

Sil arabice elephas.

Silektene **Cornelius** eel. grece dicuntur pustule qdam liuide aut palide aut nigre aut alio a corporis colore mutata. subest eniz humor vbi erupte sunt. infra exulcerata caro apparet fiunt ex frigore. vel ex igne vel ex medicamine.

Silicbinum polipodium supra in silicbinum.

Silipendula in antidotario **Nicolai** cōfectione siloantropos.

Silire **Byasco**. zides folia siptica sūt z familia oleandri z cetera.

Sillis in antidotario vniuersali in mitridato exponitur qz est capparie.

Silix alia masculus alia femina que in toto maior est masculo secundum modernos arabice vocat sarax **Byasco**. de ipsa duo facit capitula vnuz quod dipteris incipit. aliud felicteron. sed greca herbaria pteris dicebat. **Plinius** silicis duo sūt gĩa nec florem habet nec semen. phterigia vocant greci. alij ebito cuius ex vna radice plures exeunt silices etiam bina cubita excedentes longitudine non graues odore. hanc marem extimant a terum genus phlipton greci vocant alij rumpheon alij pterin. est autem singularis atqz non fructicosa breuior molliorqz densior folijs ad radicem cauliculata folia vtriusqz laterib⁹ pinata vnde noine greci imposuere radices vtri que longe in obliquum nigre precipue cum in aere nascitur vbiqz sed magis frigidus solo zc. et infra in pteris.

Siloantropon est dictu amicus hominis sic apud **Byasco**. zides vocatur planta quam aparine vocat z apud latinos dicitur lapago seu lappa. z dicit qz sic vocatur eo qz folia eius vestibibus transeuntium inhereat sed folia non inhereat. immo botriones quos profert in quibus est semen. de aparine supra in suo loco. **Plinius** phylantro. pos herba quam greci appellant nasuche quoniam vestibibus inhereat nāqz canari appellatur z lappa z cetera. z philoantropos etiaz vocatur quoddam antidotum.

Siloflores **Dyascolides** praesidium inquit aut phy-
loflores zc.
Silolutrontes grece. i. lauacrozum amatores. s. bal-
nearum **Cas-fel-ca.** de tertiana.
Silomō fm **Pli.** vocatur verbascum.
Sillon grece solium filla' folia.
Silope de z philogatos infra in marubio.
Silotidis vocatur a **Dy.** vocatur species vna pa-
paueris ca. de meconio.
Simata **Dya.** ca. de arboze pini inflationes turgē-
tes quas greci simata vocant zc. liber de doctri-
na greca sima pannus faciei pustula **Co**ne. eel.
fima tuberculum.
Simosis **Dya.** ca. de cotilidone lucus inquit eius
ad veretri excitationem facit quaz greci simosis
vocant z cetera. **Co**si glans. i. caput virge ita
contecta est vt nudari non possit quod vitium gre-
ci simosim appellant zc.
Simichion grece z finikos dactilus finikes dactili
z finikes etiam palme.
Sinix grece arbor ipsa palmefm **Sido.** a fenice a-
ne que diu vivit vt supra ab his feniceus color
i. dactylicus sepe apud **Dya.** reperitur. **I**tez di-
afinicon quicquid ex dactilis coficitur vel ex pal-
ma vt vnguentum palme.
Sinignō grece rubificatio q̄ fit a sinapismo. **Cas**
sius se. **I**tem **Dau.** capitulo de paralisi in par-
ticipantibus vero sensu sinignō oportet acci-
pere z cetera.
Sira infra in galium z in haruf. t.
Sisa grece ventositas sisima grece flatus sisoma
tumor.
Sisalidos vesikago kekengi cacabum idem speci-
es est solatri vide apud Alexandrū z in antido-
tario vniuersali trociscos dyasialidos quia idēz
sunt cum trociscis alkekengi apud **Auicē.** z **Jo**
ban. **Serapi.** nam vbi isti kekengi ponūt **Alex.**
capitulo de vulceribus vesice eisdem trociscis
ponit sisalidos quod latini vesicariam dicunt vt
vesicaginem. hanc quidam patrisyon vocant.
Sisodes grece **Diba.** ca. de preuisione malozum
accntium sunt inquit inflationes que ab idigna-
tione fiunt.
Sisontes **Dau.** ca. de ruptura inguinū.
Sistici dicuntur arabice sistac. grece vero pistakia.
Sistula pastoris supra in almaea z in alcima.
Sitema **Dyasco.** folia habet similia structio sed
minora semen multum z partusum radicem lon-
gam z tenuem z non in altum demersam.
Siton grece planta virgultum.
Sitria grece **Demo.** quod secundum veteres le-
mon appellatum est cum angulo lacrimalia ocu-
li exoroso vel diminuto quoqz modo foramē na-
turale quibi est patefit ultra naturam quare seg-
tur fluoz lacrimarum assiduus zc.
Slamula hoc nomē multis plantis attribuitur po-
tius tamen species cuiusdam plante que serpit su-
per sepea cuius flores sunt in globo sicut capilli

albi in quozum capillozum radices sunt semina
adurentia gustum fortiter simul collecta in race-
mum hāc greca herbaria parmilokadi vocabat.
quidam vitem albam vocant. rami omnes flexi-
biles longi tenaces ad ligandos rusticozū sacces
apti vt funes. flammula similis ē ei nisi esset bre-
uior z in siluestribus magis oritur z per terram
extenditur.
Slaura vocatur a multis species quedam trifolii q̄
planta leonis vocatur z est andachobe species
de qua infra in trifolio.
Slebs grece venaliber de doctrina greca.
Slebotomia vene incisio a fles quod est vena z to-
me quod est incisio vel sectio.
Slegmagogum grece flegmatis purgatiuum.
Slegmon gñaliter omne apostema maxime calidū
proprie vero ex sanguine.
Slegomenos grece ardens. flegomenos flegomo-
na oculozum quam tumorem vel structuram di-
cimus est inflatio palpebrarum resistens cum ru-
bore tensione z dolore vt aperiri non valeant
oculi.
Sliktis grece pustula liber de doctrina greca.
Slomos **Dyascozi.** quam latini barbasum di-
cunt duo sunt genera masculus z femina. vnum
est album z alterum nigrum. femina vero folia
habet similia cauliculo sed asperiora z latiora et
hastam longam cubito vno albam asperam flo-
res virides z albos z semen est nigrum radix est
illi dura polieis grossitudinem habens. nascitur
in campis. alterum vero quod masculus dicitur
folia habet oblonga z angusta z hastam tenuem
z semen tenue. nigra vero in omnibus lata est z
nigra dicitur. agrestis autem slomos virgas ha-
bet in se longas z arborosas z folia saluie similia
circa virgas suas flores habet aureos aut melli-
nos sicut praesij. sed folia habet aspera circa ter-
ram z rotunda. alterum genus slomi quod licni-
tis dicitur aut trialis folia habet tris aut quattuor
ad plurimum pinguia z aspera z grossa quibus
multi i lucernis vtuntur z cetera. liber de doctri-
na greca. slomos per vnum. m. scribit z exponit
est herba lucernalis z verbascum z cetera. nos
tarum barbasum dicimus **Gali.** verdatiā **Alu**
cenna vero bufuri intertio vocat multi anedho
vocant.
Slos eris aliud est ab erugine vt patet per **Auicē.**
qui differentia facit ca. z per **Serapi.** etiaz qui
docet cognoscere ipsuz z qualiter oriatur. **Pli**
nus slos eris sit cre fuso z in aliam fornacez trā-
sato ibi flatu crebrioz excutiunt velut milij squa-
me quas vocat lepidas. cadunt autem cum pa-
nes eris aqua refrigerantur rubentqz. differen-
tia inter florem z squamā que eodem modo ori-
tur est quia squama vi excucitur a panibus flos
sponte cadit.
Slomum apud **Dya.** multi enulam vocant capi-
de eleno puta non recte.

Flos syriacus exponunt aliqui flos malue sed an bene ignoto.

Flor grece flamma.

Flos salis q dicitur halosanthos de hac supra in al.

Focha vel fuchab vt arabes est potus factus ex oz deo z alijs rebus z ceruisia est species eius **By** ascori-furca vocat. sit iquit ex ozdeo. sit ex ea elephas quod dicitur ozdeum in fufum z quod etiā aliqui canium vocant quo pro vino multi vtuntur. fuci tales fiunt in ybernia z britania. conficiuntur autem z de tritico vnde pulres fieri solēt zē. hec ficera dicitur libro iudicum de **Sanfone** vinum z ficera non bibet zē. potest autem inebriare **Auicen.** de fuchab ca. facit.

Foca grece est piscis dēus vitulus marinus habet pedes vt catulus pilosus vt capra parit filios vt cetera quadrupedia pascitur herbis z terra z mari. dicitur arabice kike aliquando kikion reperitur liber de doctrina greca est foca vitulus marinus z cetera.

Foliteris vel folitis quas **Byasco.** vocat pigras i frain py.

Folium indum aliud est aquosum quod in stagnis nascitur et est malabaturz. aliud arborosus quod ad nos defertur quo cōmuniter vtimur. de primo apud **Byasco.** duo reperiuntur capi. vnū sic folium vel folla sunt ex herba que in india nascitur locis humidis z paludosis. colligunt autez folia hec in qua supernatantia. est autem foliuz optimum quod est leue z albidum z viscidum z suaunter olens in medum spice gustum nardi referens sine vlla sale dine diu multumqz reseruās gustum subamarum z cetera. Aliud capi. de eodem sic malabaturz putauerunt multi esse nardi indici folium sed falluntur. z quāuis sit similis in odore tamen alterius est nature. iuenitur autem supernatans in quibusdam paludibus in india specie foliozum carens radice. est autem optimum quod est recentissimum z odoratissimum tenue z integrum z nigrastrum cuz gustu nō salso sed potius spicastro. hanc herbam. i. foliuz cuz indi colligerint inserunt lino z sicant estate. aliqui etiam ipsos ramos colligunt z sic seruant et terra cum omnibus herbis estate vi calozis arefcit. et nisi foco herbe aride fuerint paruste alio anno nullas generant herbas et cetera. **Auicen** na de hoc facit capi. huic consonuz quod incipit folium. ex quibus descriptionibus patet q non ē folium illud quo cōmuniter vtimur. illud enim folium est arboris cuius ligna interdum grossiora police cum ipso deferuntur et etiam fructus similimus bacce lauri de quo. **Auicē.** aliud facit ca. z vocat tembul et quod sequitur in textu sūm est falsum. nam in arabico est calidum in primo. supra scriptum autem folium quod malabaturz dicitur nec vnquam vidi nec audiui aliquem citra mare vidisse est enim preciosus valde. aliud autem ca. facit **Bya.** sic.

Folij agrestis duo sūt genera masculus z femina. femina vero sarosis locis nascitur sicut brio sed viridiora folia habet sicut oliua z virgam tenuē z florem album semen est illi album z minutum sicut miconio. masculus vero qui dicitur omnia supradicta similia habet preter semē. semē eius est simile drii. i. quercus z oliue florenti z botru osum vere florens. dicitur vero arsenogon quia quisquis eum biberit masculos generabit. thilgonus vero dicitur quia quecūqz femina biberit z seminam generabit zē.

Fomentatio est quando ex decoctione aliquarum herbarum membrum fumigatur z eadem sonetur.

Foni grece sonus vor.

Fosarak in antidotario vniuersali in medicamine ad scrophulas.

Fosforos infra in ipj uris.

Fos grece lux spendor iubar.

Fossula **Demo.** est inquit vlcus oculi admodum tenui rotunditate formatum quod z botrion dicitur.

Fouos grece timor formido. inde ydrosouia. i. timor aque qui accidit a morfu rabie si animalis. latini vero ydrosobiam dicunt corrupte.

Fragaria herba ferens fraga **Quidius** metamorphoseos montanaqz fraga legebant.

Ferens grece dyfragma liber de doctrina greca.

Fregemelskin alicubi fregemelskin apud **Auba.** pferengemisch quod est ozimum.

Frenit eos grece freneticus.

Frenitis frenensis ipsa rabies hoc nomē nō est morbi sed ipsius accidentis. nam morbus est apostema quod ē causa ascedens quāuis interdūz pro morbo accipiatur improprie cum dicitur frenensis est apostema zē.

Frigius lapis apud **Byasco.** z **Scrapi.** **Byas.** tres habet species. vna est metallica que in **Cypro** nascitur z de profundo lacu ascendit que et terrosa est z post hoc sole siccatur postea ponit in meo circuitur farmento z comburitur. **Altera** vō spēs est fer craminis vt iam dictuz est z de craminis fece. z hec colligitur gustum habens eri iusto similem. **Tertia** vō species conficit sic lapis qui dicitur piritis colligitur z in forma ce componitur z vt calt comburitur quādiu colorem sanguineum facit z collectus reponitur z cetera. **Aliud** ca. in tittera. i. apud **Bya.** reperitur de quo infra in suo loco.

Frike grece rigor.

Frikodis honores rigores.

Fronesis grece discretio prudentia sapientia.

Frangede infra in lemmias.

Fthinodes grece ptificus.

Fthir grece pediculus.

Fthyrosiprion grece gurgulio.

Fthibis grece nos ptifum dicimus tabes dyptoton macies tabo.

Fthongos grece sonus. latini vero pthongus dicunt.
Fu yalleriana potentilla amantilla idem vt dicit
Fascozi. fu multi nardum agrestem appellat
 nascitur in ponto folia habet similia eleboro vel
 yposellino siue apio saluatico basta est illi leuis z
 mollis purpurea z nodosa crescens de terra cu-
 bito vno aut amp. ius flores habet narcisco simi-
 les factura colore veluti purpureo radices sunt
 illi in robore digiti minoris similes iunco aut ele-
 boro nigro colore ruffo cum odore grato zc.
Fuca potius fucadion dicit grecus supra in foca.
Fucos **S**tephanus est thabeleban. sed thabaleb e
 lenticula a que vt infra.
Fucus secundū libru antiquum est species herbe de
 qua lana tingitur. inde fucata vestis.
Fusalum scripsit **S**tephanus pro faufel de qua su-
 pra.
Fugel arabice rasanus cuius domestici radix ab-
 solute dicitur. fugellum apud **A**liabatem inue-
 nitur.
Fulcon **S**tephanus est sadegum grecum infra in
 sadegi.
Fulfel arabice piper.
Fulfulmine sic inuenitur in latino. sed in arabico
 scribitur fulfulminue. z est radix piperis secundū
 qd exponitur apud **A**uicen. z aliquarum synoni-
 marum. verum **A**liabas in secundo practice in-
 ter herbas posuit. **C**onstatinus vero quauis eti-
 am inter herbas ipsum describat exposuit tamē
 qd est piper.
Fuligo liber antiquus de simplici medicia a fumo
 dicta. eo qd ex fumo generatur. fit autez sic lucer
 na testea oleo repleta accenditur cui eneuz vas
 superponitur z consumata fuligo in pitide cyprea
 collecta reconditur zc. secundum hunc modum
 docet colligi fumusthuris z butiri z cuiuscunqz
 rei fumus queratur in libro de preperatione me-
 dicinarum.
Fullonum herba saponaria borith vel burith idēz
 supra in. b.
Fumaria fin **F**y. latine herba que. g. dicit capnos
 de qua supra. hec vt dicit dicitur a quibusdaz oxi-
 dertes.
Fumon in septimo **J**ohan. **S**erapi. in confectione
 nominata alabulidus exponitur qd e iusquia-
 mum nigrum.
Fumus thuris docetur fieri in **S**era. z in. xxxvii).
 azarauij albucaim.
Fungi vocatur arabice fatar. grece vero micete.
 species vero eorum multe sunt. **P**linius simi-
 les tuberibus sunt qui i cirenayca vocantur mis-
 si precipui suauitate odore ac sapore sed carnos-
 ores tuberius zc. z infra sunt i fungorum gñe di-
 cte a grecis pozide que sine radice aut pediculo
 nascuntur.
Furca **F**ya. scribit foca.
Furfurisca ptiriasis grece fur fur capitis **A**lex. circa

principium primi libri cantabrities idem. nā can-
 tabrum fufur.

Furogi arabice gallus.
Furfurisce in antidotario vniuersali i medicamine
 ad ventris tumorem.

Altera vtuntur greci cum
 omnibus vocalib⁹ sicut nos
 z gama vocant. hoc tamē in-
 terest quando duo .g. in ea-
 dem dictione sibi iuxta scri-
 buntur primum assumit so-
 num lettere. n. nam scribunt
 aggelos z proferūt angelos.

Similiter si. g. antecedit cappa quod est. k. eun-
 dem. n. assumit sonum. arabice vero habent lit-
 teram gim que semper sonat vt nomē eius ostē-
 dit in quam multe dictiones desinūt vt reitarag
 z vt propius exprimeretur vere prolationi addi-
 runt translatores litteraz. i. z dixerunt reitaragi.
Aliam vero litteram habent quam vocant gair
 z sonat vt nomen ostendit que si finalis venit si-
 ne. i. scribenda est vt dimag.

Gabira pro guberia scripsit **S**tephanus et est me-
 spilla.

Gafete scripsit **S**tepha. pro gasit.

Gasit arabice eupatorium. putant quidam arabes
 pollicariam esse eupatoriū z p ipso vtuntur ea-
 qd autem fallantur parēt per **G**as. qui de vtra
 que planta facit diuersum capitulum diuersis vir-
 tutibus pollicariam conizam vocans.

Gagates lapis niger splendens leuis vt solus sup
 aquam natet inter alios lapides vt dicunt. inue-
 nitur in litiā circa ripam fluminis ganges aridus
 z quasi lutosus mediocriter leuis valde. cuius
 est melior qui facile exarserit igni z odorez aspal-
 ti habet medicine aptus est.

Gagila grece quaquilla auis graculus qualia quas
 quidam coturnicem dicunt.

Gaisdo herba fulonum qua tinguntur panni que
 ofatis grece dicitur. **M**acer de ipsa ca. facit. de
 qua infra in ofatis.

Gaira **S**te. pro gire scripsit quod est colla gluctez
 alia ex pisce alia ex corijs.

Galla afiana ab asia dicitur. greci cicidos a lapsa
 vel lapsana vt quidam arabice vero haff. galle
 imature sepius itrant in medicina z sunt non p-
 forate. **J**ohan. **S**erapi. ca. de alcōla oris nō p-
 forate inquit sunt crude que sunt nō mature qua-
 re sunt fortiores z vehementioris stipticitatis et
 perforate sunt que cōsecute sunt maturitatē zc.
 he vocantur grece onfacine. **I**lido. galla quedā
 a grecis onfacidos dicta parua forma sed firmi-
 or corpore nodoso que medicaminib⁹ z encou-
 stris. adhibet. altera balanis ac leuis z nimū per-
 forata lucernarum tantum vsibus necessaria et
 cetera. **P**linius galle fructus i siria z in egypto
 copiosus. **I**tem alibi plura eius genera. nam est